

Dato: 11.09.2013 Arkivkode: N-901 Bilag nr: Arkivsak ID: 13/18995 J.post ID: 13/160117
Saksbehandler: Kari Alme

Behandlingsutvalg	Møtedato	Saksnr.
Formannskapet	09.10.2013	

HØRING - NOU 2013:9 - ETT POLITI - RUSTET TIL Å MØTE FREMTIDENS UTFORDRINGER

VIKTIGE PUNKTER I SAKEN:

Justis- og beredskapsdepartementet har sendt NOU 2013:9 Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer på høring.

Utredningen er avgitt til Justis- og beredskapsdepartementet 19. juni 2013 av et utvalg oppnevnt av departementet 8.november 2012.

Utvalgets mandat var å gjennomføre en politianalyse som skal danne grunnlag for en langsiktig plan for videreutvikling av etaten. Analysen skulle peke på forslag til forbedringspunkter og tiltak for å legge til rette for bedre oppgaveløsning og mer effektiv ressursbruk i politiet.

Utvalgets utredning kan hentes fra:

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/jd/dok/nouer/2013/nou-2013-9.html?id=730815>

For å utvikle et politi som kan møte fremtidens behov anbefaler utvalget at det gjennomføres to reformer i norsk politi; en strukturreform og en kvalitetsreform:

- Strukturreformen har som formål å frigjøre ressurser til løsning av kjerneoppgavene og legge forutsetninger for et kompetent og robust lokalt politi samt robuste fagmiljøer og spesialister regionalt og nasjonalt. Strukturreformen omfatter forslag om endringer i politiets oppgavesett og en ny struktur og organisering av politiet.
- Kvalitetsreformen har som formål å utvikle et kunnskapsbasert og effektivt politi med evne til kontinuerlig forbedring og utvikling. Kvalitetsreformen vil omfatte forbedringer i styring og ledelsesprosesser samt forbedringer knyttet til kvalitet og prestasjoner.

Asker og Bærum kommuner har i dag felles politidistrikt. Forslag til fremtidig løsning vil i henhold til analysen omfatte de to kommunene samlet og det er utarbeidet en felles høringsuttalelse.

Fokus for kommunenes høringsuttalelse er knyttet til kommunenes situasjon, og de behov for tjenester og samarbeid med politiet som gjelder innbyggernes og virksomhetenes trygghet og sikkerhet. Det er i høringen lagt vekt på hovedprinsippene i analysen og hvordan disse vil innvirke på politiets funksjon og tjenester i kommunen.

Rådmannen anbefaler at kommunenes høringsuttalelse begrenses til å handle om de punktene i utvalgets utredning som har relevans for Asker og Bærum kommuner spesielt.

Forslag til vedtak:

Bærum kommune sender høringsuttale til NOU 2013: 9 «Ett politi – rustet til å møte fremtidens utfordringer» slik redegjørelsen viser.

Erik Kjeldstadli

NN

Vedlegg:

Høring: NOU:9 Ett politi - rustet til å møte fremtidens
utfordringer
Høringssvar til Justis- og beredskapsdepartementet

2094862

RÅDMANNENS REDEGJØRELSE

GENERELT

Asker og Bærum kommuner og Asker og Bærum politidistrikt har de siste årene etablert et godt og nært samarbeid som fungerer i det daglige arbeidet og i forbindelse med ekstraordinære situasjoner. Sentralt i dette samarbeidet ligger oppvekstforhold for barn og unge, familievoldssaker, rus og generell beredskap.

Det er av vesentlig betydning for kommunen at dette samarbeidet videreføres med ny struktur.

Følgende forhold er særlig viktige for kommunene:

- Nært forpliktende samarbeid mellom kommunene og politiet og forståelse for hverandres ansvar, oppgaver og roller
- At det fokuseres på, og prioriteres, å avdekke og forebygge forhold som potensielt kan utvikle seg til alvorlige kriminalitet.
- At det arbeides tett opp mot barn og unge i et forebyggende perspektiv
- At politiet har lokal kunnskap og tilstedeværelse
- At politiet har rask oppmøtetid ved alvorlige hendelser

Kapittel 4 Utvalgets hovedanbefalinger

Kap. 4.2 Hvordan kan politiet møte utfordringene og bli bedre til å løse kjerneoppgavene?

Utvalget påpeker at en av de viktigste utfordringene i fremtiden blir å sikre tilstedeværelse av et kompetent og effektivt lokalt politi der befolkningen bor og samtidig utvikle robuste spesialistmiljøer. I tillegg må man sikre at det lokale politiet og spesialistmiljøer virker effektivt sammen som én organisasjon. Et kompetent lokalt politi er en forutsetning for at spesialistmiljøene skal fungere godt. Samtidig har hele befolkningen krav på en polititjeneste med lik kvalitet.

Utvalgets gjennomgang avdekker at dagens politi har et vanskelig utgangspunkt for å møte disse utfordringene. Det er store variasjoner i hvordan politiet er organisert, med hvilken kvalitet og effektivitet oppgavene løses og hvordan det enkelte politidistrikt prioriterer og innretter tjenesten.

For å sette norsk politi i stand til å møte dagens og fremtidens utfordringer, er utvalgets hovedanbefalinger som følger:

1. Politiet bør gis et oppgavesett som er mer spisset mot kjerneoppgavene. Politiet bør primært gis tilleggsoppgaver som støtter opp om løsning av kjerneoppgavene.
2. Rammevilkårene for og evnen til styring, ledelse og utvikling av politiet bør bedres.
3. Politiet bør få en struktur og organisering som frigjør politikraft til kjerneoppgavene, muliggjør nødvendig spesialisering og legger til rette for bedre styring.
4. Politiet bør starte et arbeid for å øke organisasjonens evne til kontinuerlig forbedring og utvikling av virksomheten.

For å utvikle et politi som kan møte fremtidens behov anbefaler utvalget at det gjennomføres to reformer: **en strukturreform og en kvalitetsreform.**

Høringsinnspill:

Asker og Bærum kommuner slutter seg på prinsipielt grunnlag til utvalgets anbefaling om gjennomføring av de to reformene: strukturreform og kvalitetsreform.

Kapittel 5 Økt vekt på kjerneoppgavene**Kap. 5.1 Politiets oppgaver i dag – utfordringer**

Politilovens § 1 og § 2 beskriver politiets ansvar, mål og oppgaver.

§ 1. Ansvar og mål

Staten skal sørge for den polititjeneste som samfunnet har behov for. Polititjenesten utføres av politi- og lensmannsetaten.

Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettssikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.

§ 2. Politiets oppgaver

Politiet skal

1. Beskytte person, eiendom og fellesgoder og verne om all lovlig virksomhet, opprettholde den offentlige orden og sikkerhet og enten alene eller sammen med andre myndigheter verne mot alt som truer den alminnelige tryggheten i samfunnet
2. Forebygge kriminalitet og andre krenkelser av den offentlige orden og sikkerhet
3. Avdekke og stanse kriminell virksomhet og forfølge straffbare forhold i samsvar med regler gitt i eller i medhold av lov
4. Yte borgerne hjelp og tjenester i faresituasjoner, i lovbestemte tilfeller og ellers når forholdene tilsier at bistand er påkrevet og naturlig
5. På anmodning yte andre offentlige myndigheter vern og bistand under deres tjenesteutøvelse når dette følger av lov eller sedvane
6. Samarbeide med andre myndigheter og organisasjoner tillagt oppgaver som berører politiets virkefelt så langt regler gitt i eller i medhold av lov ikke er til hinder for dette
7. Utføre andre oppgaver som er fastsatt i lov eller som følger av sedvane, herunder oppgaver som i lov er lagt til lensmannen, namsfogden eller politistasjonssjef med sivile rettspleieoppgaver.

Politiets brede oppgavesett oppfattes å ha vært en villet utvikling begrunnet i at man har ønsket et sivilt preg på det norske politiet. I St.meld. nr. 22 (2000–2001), kap. 3.3.5 står det blant annet:

«Norsk politi skal ha et sivilt preg. En måte å ivareta det sivile preget er å la politiet ivareta oppgaver utover ordens- og straffesaksarbeidet. Slike oppgaver bidrar til å skape et godt og tillitsfullt klima mellom politi og publikum. Staten trenger et forvaltningsorgan nær publikum som kan ta på seg oppgaver som ikke naturlig lar seg innpasse i noen annen fagetat.»

Med et så bredt oppgavesett er det etter utvalgets syn meget viktig med en tydeliggjøring av hva som er politiets kjerneoppgaver.

I St.meld. nr.42 - Politiet rolle og oppgaver trekkes det opp to kriterier for politiets kjerneoppgaver:

- oppgaver hvor makt eller tvang kan komme til anvendelse som del av oppgaveløsningen
- oppgaver som politiet gjennom sin utdanning og organisasjon har spesielle forutsetninger for å løse

Basert på dette har **utvalget lagt til grunn at politiets kjerneoppgaver skal være:**

- opprettholde alminnelig orden
- forebygge og forhindre straffbare handlinger
- beskytte borgerne og deres lovlydige virksomhet
- etterforske og straffeforfølge lovbrudd

Kap. 5.2   Anbefaling

Utvalget anbefaler at politiet i fremtiden gis et mer spisset oppgavesett, som i hovedsak avgrenses til oppgaver direkte knyttet til politiets kjerneoppgaver, samt oppgaver som direkte understøtter løsning av disse. Utvalget mener at dette bør være et prinsipielt utgangspunkt for utviklingen av politiets oppgavesett.

Høringsinnspill:

Asker og Bærum kommuner har på prinsipielt grunnlag ingen innsigelser mot anbefalingen om politiets oppgaver spisset inn mot kjerneoppgavene som beskrevet.

Kapittel 11   Politiets oppgaveportefølje

Kap. 11.4   Mulig organisering av tilleggsoppgaver

Utvalget påpeker at politiets oppgaveportefølje bør spisses for å gi politiet mulighet til å løse sine kjerneoppgaver på en best mulig måte. Det foreslås en omfordeling av oppgaver til andre etater. Utvalget foreslår overføring av følgende oppgaver til andre etater, bl.a. kommunene.

Oppgave	Mulig ansvarlig etat
Barnehus	Barnevernet eller helsevesenet
Ivareta personer som er overstadig beruset	Helsevesenet og/eller kommunen
Håndtere hittegods	Kommunal eller privat virksomhet
Håndtere vrak	Kommunalt, Fylkeskommunalt eller privat
Godkjenne brukthandler	Kommunalt
Håndtere løshunder og forbud mot farlige hunder	Mattilsynet eller kommunalt
Sekretariatsfunksjon i Forlikrådet	Kommunalt
Gjeldsordning	NAV-kontorene eller statens innkrevingsentral

Høringsinnspill:

*Asker og Bærum kommuner forutsetter at utvalgets forslag utredes grundig før en oppgaveoverføring besluttes. Hvilke oppgaver som **kan** overføres til andre etater og hvilken gevinst dette vil gi må være en del av denne utredningen.*

Videre er det sentralt at man ved overføring av oppgaver til kommunene eller andre etater forutsetter at det gjennomføres nødvendige endringer i lov og regelverk, samt at det gis nødvendig myndighet og ressurser for å løse oppgavene.

Det er særdeles viktig at ny ansvarlig etat får tid til å planlegge og tilrettelegge for nye oppgaver før oppgavene overføres. I denne sammenheng må det være politiets ansvar og oppgave å sikre nødvendig kompetanseoverføring.

Kommunene forutsetter at politiet har tilstrekkelig ressurser og kompetanse for å ivareta de oppgavene som gjelder bruk av tvang og makt. Kommunene legger til grunn at dette er i samsvar med utvalgets forslag til politiets kjerneoppgaver.

Kapittel 6 Struktur og organisering

Kap. 6.1 utfordringer knyttet til dagens struktur og organisering

Det er flere utfordringer knyttet til dagens struktur og organisering. Dagens 27 politidistrikter er svært forskjellige. De fleste av politidistriktene er verken store nok, eller har det nødvendige befolknings- og kriminalitetsgrunnlaget til å kunne opprettholde tilstrekkelig volum og kvalitet på beredskaps- og spesialistfunksjoner. Dernest er det til dels store forskjeller både i størrelse, intern organisering og måten oppgavene løses på i de enkelte politidistriktene.

Utvalget anbefaler i:

Kap. 6.2 Utvalgets anbefalinger – organisering og struktur

- Etablere færre, men mer robuste politidistrikter som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å håndtere oppgavene med tilfredsstillende responstid og kvalitet.
- Styrke lokalpolitiet gjennom økt politibemanning og færre små enheter.
- Særorganenes funksjon og kapasitet tilpasses ny distrikts struktur.
- Gi Politidirektoratet rammebetingelser for å ta et helhetlig ansvar for strategisk utvikling og ledelse av politiet.

Kap. 6.2.1 Politidistriktstruktur

Det er en rekke overordnede kriterier som ligger til grunn for utvalgets vurdering av endringer i organisering av politidistriktene. Politidistriktene skal ha forutsetninger for å inneha alle vesentlige fagmiljøer nødvendig for å løse politiets kjerneoppgaver og utvalget anbefaler en geografisk organisering i seks politidistrikt.

Kriteriene for utvalgets anbefaling er begrunnet i følgende fire kategorier:

1. Robuste politidistrikter med tilstrekkelig kapasitet til å etablere kompetent ledelse og fagmiljøer med spesialisert kompetanse.
2. Enhetlig organisering ved at politidistriktene har noenlunde lik størrelse med hensyn til innbyggere, oppgaver, budsjett og personell som muliggjør en mest mulig lik organisering av politidistriktene
3. Styring og ledelse av etaten som helhet og innenfor hvert politidistrikt gjennom hensiktsmessig kontrollspenn i etaten og innen hvert politidistrikt.
4. Effektiv ressursutnyttelse til administrasjon, drift og ledelse i politidistriktene og dermed mulighet til å frigjøre ressurser til politioperativt arbeid.

Utvalgets anbefaling innebærer at Asker og Bærum politidistrikt organiseres sammen med Oslo politidistrikt til «Stor-Oslo» politidistrikt.

Det er viktig å presisere at i en «Stor-Oslo» politidistrikt organisering er det av stor betydning å fortsette å ha et tett samarbeid med alle som arbeider forebyggende med barn og unge.

Ved å holde SLT arbeidet (Samordning av Lokale kriminalitetsforebyggende Tiltak) høyt oppe vil politiet og ungdomspatroljen ha en forståelse og kunnskap over de ulike tilbudene kommunen gir til ungdom og visa versa. Kommunen er opptatt av at det skal fortsette slik og eventuelt spisses ytterligere i regi av SLT modellen som implementeres.

Lokal tilstedeværelse

Et vesentlig element i utredningen er organisering av politiet i større enheter. Betydningen av lokal tilstedeværelse kan være forskjellig i små og store kommuner. For Asker og Bærum er lokal tilstedeværelse, med den kjennskap dette gir både til innbyggergrupper og til samarbeidspartnere i støtte og hjelpeapparatet, helt avgjørende. I utredningen er det pekt på forutsetninger for at politiet skal være effektive som lokalpoliti, med mulighet til å drive effektiv forebygging, sikre lov og orden og tilby god polititjeneste lokalt.

Asker og Bærum kommuner mener at dagens struktur og organisering for politiet i Asker og Bærum på en god måte ivaretar behovet for tilgjengelighet, bredde i tjenestespekter og tilfredsstillende kvalitet på de funksjoner som i dag er tillagt politiet. Samtidig ser vi at det er behov for å øke kapasiteten – og også legge til rette for at politiet lokalt får den rolle, kompetanse og kapasitet som det legges opp til i utredningen.

I utredningen er det lagt opp til at politiet skal ha økt myndighet knyttet til organisering og lokal tilstedeværelse. Kommunene er innforstått med dette, men mener at kommunene må gis anledning til å uttale seg til spørsmål om lokal tilstedeværelse. Det gjelder også politiets planer for den kapasitet og kompetanse som legges lokalt. Det må legges opp til en saksbehandling som sikrer at kommunens uttalelse tillegges vesentlig vekt ved slike vurderinger. Dette er ikke minst viktig på grunn av kommunens rolle i det kriminalitetsforebyggende arbeid, spesielt i forhold til ungdom. Et lokalorientert kriminalitetsforebyggende har som mål å endre de sosiale, økonomiske og demografiske forholdene som antas å opprettholde eller fremme kriminaliteten i et lokalområde eller kommune. Skal politi og kommune har fremgang i dette arbeidet må både lokale institusjoner og lokalbefolkningen involveres og engasjeres. Dette er et langsiktig arbeid som det så langt synes å ha vært vanskelig å få forankret tilstrekkelig i politiet gjennom opplæringssystemer, organisering og ledelsessystemer.

Forpliktende samarbeid

Den lokale strukturen er en viktig forutsetning for samarbeid mellom politiet og kommunen. Spesielt i forhold til det forebyggende arbeidet. For å styrke det lokale samarbeidet er det lagt opp til at det formaliseres samarbeidsarenaer. Et eksempel på dette er politirådet. I dag har politirådet ingen forankring i lovverk eller forskrifter, men det er basert på erfaringer, anbefalinger og statlige styringssignaler.

I utredningen er det ikke pekt på tiltak som formaliserer samarbeidet mellom politi og kommunene. Dette er en svakhet i utvalgets arbeid. Manglende formell forankring medfører også en svekkelse av politirådets legitimitet som arena for utvikling og iverksetting av tiltak.

Asker og Bærum kommuner mener at politirådet må forankres i lovverk/forskrifter. Det må følges opp med veiledningsmateriell og rapporteringsrutiner. Et forpliktende samarbeid er avhengig av et samspill mellom planprosess, metoden som velges og lederansvaret i de virksomheter og enheter som samarbeider.

Høringsinnspill:

På prinsipielt grunnlag vil kommunene støtte utvalgets anbefaling om fremtidig organisering. Det forutsettes at fremtidig organisering tar utgangspunkt i lokal geografi, befolkningstetthet og befolkningens sammensetning. Kommunene vil videre påpeke viktigheten av at det gode samarbeidet som er utviklet mellom politiet og kommunene blir ivaretatt med ny organisering og har følgende innspill og forutsetninger for ny struktur:

- *Nært forpliktende samarbeid mellom kommunene og politiet og forståelse for hverandres ansvar, oppgaver og roller*
- *At det fokuseres på, og prioriteres, å avdekke og forebygge forhold som potensielt kan utvikle seg til alvorlige kriminalitet.*
- *At det arbeides tett opp mot barn og unge i et forebyggende perspektiv*
- *At politiet har lokal kunnskap og tilstedeværelse*
- *At politiet har rask oppmøtetid ved alvorlige hendelser*

Tekst>